

Energia, ekologia i nowe życie samorządów

**Szkoła
w duchu
eko**

**Czyste powietrze
przed sezonem
grzewczym**

Czyste powietrze przed sezonem grzewczym

Zanim pierwszy chłodny wieczór zmusi nas do uruchomienia ogrzewania, warto sprawdzić stan kotła, przewodów kominowych i instalacji, przygotować odpowiedni opał, a przede wszystkim zastanowić się, czy dom nie potrzebuje modernizacji. Wymiana starego źródła ciepła i ocieplenie budynku to dziś nie tylko sposób na niższe rachunki, ale także konkretna inwestycja w zdrowie mieszkańców i jakość powietrza. Co ważne – na takie działania można otrzymać znaczące dofinansowanie.

Sprawdź źródło ciepła

Pierwszym krokiem powinno być sprawdzenie, czym i w jaki sposób ogrzewany jest budynek. Stary, nieefektywny kocioł może oznaczać nie tylko większe zużycie paliwa i wyższe koszty ogrzewania, ale również większą emisję pyłów i innych zanieczyszczeń.

Problem jest szczególnie istotny w przypadku tzw. kopciuchów, czyli przestarzałych kotłów niespełniających współczesnych wymagań emisyjnych. Ich wymiana może przynieść podwójną korzyść: ograniczyć ilość zanieczyszczeń trafiających do atmosfery i poprawić efektywność energetyczną budynku.

Nie warto jednak podejmować decyzji wyłącznie na podstawie reklamy urządzenia czy opinii sprzedawcy. Wybór źródła ciepła powinien być poprzedzony oceną potrzeb konkretnego budynku.

W wielu przypadkach najlepszym rozwiązaniem nie jest zatem sama wymiana kotła, lecz połączenie modernizacji systemu grzewczego z termomodernizacją.

Ciepło trzeba najpierw zatrzymać

Przed rozpoczęciem większej inwestycji warto sprawdzić, gdzie z domu ucieka najwięcej ciepła. Termomodernizacja może obejmować m.in.: ocieplenie przegród budowlanych, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej czy modernizację instalacji grzewczej.

To właśnie połączenie tych działań pozwala osiągnąć najlepszy efekt. Mniejsze zapotrzebowanie na energię oznacza bowiem, że nowy system ogrzewania będzie musiał pracować z mniejszą mocą, a rachunki za ogrzewanie mogą spaść.

Warto też pamiętać o wentylacji. Uszczelnienie budynku bez zadbania o prawidłową wymianę powietrza może prowadzić do problemów z wilgocią i jakością powietrza wewnątrz. Modernizacja powinna więc być przemyślaną jako całość.

„Czyste Powietrze” nadal daje możliwość wsparcia

Jednym z najważniejszych instrumentów finansowych wspierających właścicieli domów jednorodzinnych jest program „Czyste Powietrze”. Jego założenie jest proste: pomóc mieszkańcom w wymianie nieefektywnych źródeł ciepła oraz poprawie efektywności energetycznej budynków.

Program funkcjonuje od 2018 roku i ma już bardzo dużą skalę. Według danych NFOSiGW, według stanu na 4 września 2026 roku, w programie „Czyste Powietrze” złożono 1.112.445 wniosków, zawarto 977.792 umowy o dofinansowanie, a wypłacone dofinansowanie wyniosło 22.708.490.350 zł.

Obecna odsłona programu obowiązuje od 31 marca 2025 roku. Co ważne, dla mieszkańców planujących inwestycję jesienią 2026 roku, od 20 lipca tego roku wprowadzono kolejne zmiany. Mają one ułatwić dostęp do programu i zwiększyć bezpieczeństwo beneficjentów.

Dotacja to nie tylko nowy piec

„Czyste Powietrze” nie powinno być kojarzone wyłącznie z wymianą kotła. Założeniem programu jest kompleksowa poprawa efektywności energetycznej budynku.

Dlatego wsparcie może obejmować również prace termomo-

dernizacyjne. W zależności od sytuacji konkretnego budynku inwestycja może więc oznaczać nie tylko wymianę źródła ciepła, ale także ocieplenie domu czy wymianę okien i drzwi.

Kluczowe znaczenie ma jednak właściwe zaplanowanie kolejności prac. Program wymaga spełnienia określonych warunków, a zakres inwestycji powinien

i dokumenty potwierdzające jakość. Absolutnie nie wolno spalać w piecu odpadów, tworzyw sztucznych, lakierowanego drewna czy innych materiałów, które nie są przeznaczone do tego celu. To kwestia nie tylko ekologii, ale także bezpieczeństwa. Spalanie nieodpowiednich materiałów może prowadzić do powstawania substancji szkodliwych dla zdrowia, a także powodować awarie instalacji i przewodów kominowych.

Piec i komin

Przed rozpoczęciem sezonu grzewczego warto wykonać podstawowy przegląd całej instalacji. Dotyczy to zarówno kotła, jak i przewodów kominowych, wentylacyjnych oraz instalacji gazowych – jeśli takie znajdują się w budynku.

Kontrola pozwala wykryć usterki, które w środku zimy mogłyby oznaczać nie tylko kosztowną awarię, ale również zagrożenie dla domowników.

Szczegółnej uwagi wymaga kwestia tlenku węgla, czyli czadu. Ten bezwonny i bezbarwny gaz może powstawać m.in. w wyniku niepełnego spalania paliwa. Dlatego tak ważne jest zapewnienie prawidłowej wentylacji, sprawność przewodów kominowych oraz właściwa eksploatacja urządzeń grzewczych.

Dobrym rozwiązaniem jest również montaż czujnika tlenku węgla. Niewielkie urządzenie może w odpowiednim momencie zaalarmować mieszkańców o niebezpiecznym stężeniu gazu.

Nie każdy opał jest dobry!

W Wielkopolsce obowiązują przepisy wynikające z uchwały antysmogowej. Ograniczają one m.in. stosowanie najgorszej jakości paliw stałych. Zakazane jest spalanie węgla brunatnego i paliw stałych produkowanych z jego wykorzystaniem, mułów i flotokonzentratów węglowych, a także określonych paliw o bardzo drobnym uziarnieniu.

Przy zakupie opału należy zatem sprawdzić jego parametry

Samorząd też ma swoją rolę

W walce o jakość powietrza w sezonie grzewczym powinny również zadbać samorządy, zarówno miasta, jak i gminy. Ich zadaniem jest nie tylko informowanie mieszkańców o obowiązujących przepisach, ale również pomaganie w korzystaniu z dostępnych programów, prowadzenie działań edukacyjnych i realizacja własnych inwestycji ograniczających emisję.

Nie sprzątaj ogrodu na błysk

Liście, suche łodygi czy drobne gałęzie mogą być cennym elementem ogrodowego ekosystemu albo surowcem do dalszego zagospodarowania. Warto więc sprzątać ogród świadomie – z korzyścią dla roślin, bioróżnorodności i środowiska.

Grabie idą w ruch!

Jesień w ogrodzie zwykle uruchamia ten sam scenariusz: grabie, worki, sekator i wielkie sprzątanie. Z trawnika znikają liście, suche rośliny są ścinane przy ziemi, gałęzie trafiają na stos, a ogród zaczyna wyglądać tak, jakby wiosna i lato odeszły bez... śladu! Smutne dla oka i... nieprzyjazne dla natury!

Wiele z tego, co uznajemy za zwykły „bałagan” może stać się wielkim jesiennym skarbem! Opadłe liście – naturalną warstwę ochronną gleby, suche łodygi – schronieniem dla owadów, a niewielki stos gałęzi – bezpieczną kryjówką dla jeży. Zamiast więc sprzątać wszystko do ostatniego listka, warto przez chwilę się zastanowić: co naprawdę trzeba usunąć, a co lepiej zostawić, przetworzyć albo wykorzystać ponownie.

Liście? Nawet suche mogą pracować

Pierwszym sposobem na ekologiczne jesienne porządki jest zmiana podejścia do liści. Nie wszystkie muszą trafiać do worka. Pozostawione na rabatach tworzą naturalną warstwę ochronną. Ograniczają przesychnienie gleby, dostarczają materii organicznej i z czasem ulegają rozkładowi. Można je również wykorzystać jako ściółkę pod drzewami, krzewami czy bylinami.

Kompostownik – fabryka dla ogrodu

Jesień to jeden z najlepszych momentów, by docenić kompost. Liście, drobne gałązki, skoszona trawa czy resztki roślin mogą zamiast stać się odpadem, wrócić do obiegu jako wartościowy materiał organiczny.

W dobrze prowadzonym kompostowniku warto łączyć materiały suche i bardziej wilgotne. Suche liście można przeplatać świeżymi resztkami roślinnymi, drobnymi gałązkami czy trawą. Ważne jest również rozdrobnienie większych elementów – im mniejsze kawałki, tym łatwiej mikroorganizmom rozpocząć pracę.

Dobrym pomysłem jest także stworzenie osobnego zapasu liści. Z czasem mogą przekształcić się w wartościową ziemię liściową, szczególnie przydatną w ogrodzie.

Nie wszystko na „ścięcie”!

Jesienią za szybko sięgamy po sekator! A przecież suche łodygi bylin, traw ozdobnych czy niektórych kwiatów mogą pozostać w ogrodzie przez zimę. Dlaczego? Dla owadów są potencjalnym schronieniem. Puste łodygi mogą

mu. Może to być fragment rabaty z nieskoszonymi roślinami, sterta liści pod krzewem albo niewielki stos suchych gałęzi.

Takie zakamarki mają znaczenie dla drobnych zwierząt i bezkręgowców. Zamiast więc usuwać każdą gałązkę, można wyznaczyć w ogrodzie jedno miejsce, gdzie będzie ona mogła spokojnie leżeć.

Hotelik dla jeża

Jesień to również czas, żeby pomyśleć o jeżach. Te niezwykle pożyteczne ssaki szukają miejsc,

na ostrożność warto zachować przed przenoszeniem większych stosów.

Absolutnie szkodliwe dla świata natury jest palenie liści i gałęzi. Ogień może być śmiertelnym zagrożeniem dla ukrytych w nich zwierząt, a spalanie odpadów roślinnych jest także szkodliwe dla jakości powietrza.

Stołówka dla ptaków

Jesień to dobry moment, by pomyśleć również o ptakach. Nie wszystkie przekwitłe rośliny trzeba natychmiast usuwać. Pozostawione nasiona mogą być naturalnym źródłem pokarmu. Warto zachować na zimę między innymi fragmenty roślin, które wytwarzają nasiona. Dopiero wiosną można je przyciąć i uporządkować rabaty.

A co zrobić z tym, czego nie da się wykorzystać?

Nawet najbardziej ekologiczny ogród produkuje odpady, których nie można zostawić na rabacie ani wrzucić do kompostownika. Co zrobić z większą ilością gałęzi, nadmiarem liści czy innymi odpadami zielonymi?

W Koninie rozwiązaniem jest między innymi Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych przy MZGOK. Miejski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Koninie przyjmuje w PSZOK m.in. odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów, oraz odpady zielone. Dla mieszkańców nieruchomości zamieszkałych w Koninie są one przyjmowane nieodpłatnie po okazaniu dokumentu potwierdzającego miejsce zamieszkania lub zameldowania na terenie miasta.

MZGOK prowadzi m.in. kompostownię odpadów zielonych. Jednym z efektów procesów przetwarzania jest produkcja ulepszczonej gleby z odpadów zielonych. Oznacza to, że materiał, który właścicielowi ogrodu nie jest już potrzebny, może zostać ponownie wykorzystany.

5 zasad ekologicznych porządków:

- **zostaw** – nie usuwaj automatycznie wszystkich liści i suchych roślin. Część z nich może być potrzebna przyrodzie,
- **wykorzystaj** – liście i resztki roślin przeznacz do kompostowania lub wykorzystaj jako ściółkę,
- **rozdrabniaj** – drobne gałęzie można wykorzystać jako materiał organiczny zamiast traktować je wyłącznie jako odpad,
- **zadbaj o bioróżnorodność** – pozostaw spokojny zakątek z liśćmi i gałęziami. Może stać się schronieniem dla owadów i drobnych zwierząt,
- **oddaj to, czego nie możesz wykorzystać** – bioodpady, których nie da się zagospodarować we własnym ogrodzie, przekazuj do właściwego systemu zbierania i przetwarzania.

służyć jako miejsca zimowania, a pozostawione nasiona są dodatkowym pokarmem dla ptaków.

Mały bałagan, duża korzyść dla owadów

Ogród przyjazny naturze nie musi wyglądać jak nieuporządkowana dzicz. Wystarczy pozostawić kilka miejsc, w których przyroda może działać po swoje-

w których mogą bezpiecznie spędzić zimę. Jeśli w ogrodzie znajduje się spokojny, nieużywany zakątek, nie trzeba go dokładnie czyścić. Sterta liści, gałęzi i naturalnego materiału może stworzyć odpowiednie schronienie.

Ważne jest jednak bezpieczeństwo. Przed rozpoczęciem jesiennych porządków należy sprawdzić, czy w stertach liści lub gałęzi nie ma zwierząt. Szczegół-

Transformacja energetyczna coraz wyraźniej zmienia oblicze wielkopolskich gmin. Inwestycje w odnawialne źródła energii, termomodernizację, retencję wody, tereny zielone, ścieżki pieszo-rowerowe czy ekologiczne zagospodarowanie przestrzeni stały się elementem długofalowej polityki samorządów, która ma łączyć troskę o środowisko z oszczędnością, rozwojem lokalnej infrastruktury i poprawą jakości życia mieszkańców. Dobrymi przykładami takiego podejścia są m.in. gminy: Kazimierz Biskupi, Rychwał, Stare Miasto czy Sompolno.

Najnowsza inwestycja pełni wiele funkcji

Jedną z ważnych zielonych inwestycji zrealizowanych przez Gminę Sompolno jest nowy park. Projekt został oddany do użytku w czerwcu bieżącego roku i dziś przestrzeń ta jest już dostępna dla mieszkańców, którzy chętnie korzystają z niej podczas spacerów, odpoczynku i codziennej rekreacji.

Celem przedsięwzięcia było stworzenie miejsca przyjaznego zarówno ludziom, jak i przyrodzie. W ramach projektu powstała m.in. łąka kwietna, ogród roślin wodno-błotnych oraz ścieżki edukacyjne. Przebudowany został także drzewostan, a teren uzupełniono o hotele dla owadów i elementy małej architektury. Ważnym elementem inwestycji jest również dziewięć lamp solarnych, które wykorzystują energię odnawialną i podkreślają ekologiczny charakter całego przedsięwzięcia.

Nowy park jest miejscem wypoczynku i spotkań, przestrzenią do spacerów i rekreacji, a także terenem, który może być wykorzystywany podczas wydarzeń plenerowych. Dzięki położeniu w sąsiedztwie ścieżki rowerowej stanowi również wygodny punkt postoju i odpoczynku dla rowerzystów. To przestrzeń dostępna na co dzień, która sprzyja spędzaniu czasu na świeżym powietrzu i integracji lokalnej społeczności.

W parku znajduje się łąka kwietna oraz ogród roślin wodno-błotnych, które sprzyjają zwiększaniu bioróżnorodności, a hotele dla owadów tworzą dodatkowe schronienie dla pożytecznych gatunków. Większa ilość zieleni pomaga ograniczać nagrzewanie się terenu, poprawia warunki retencji wody i pozytywnie wpływa na jakość przestrzeni miejskiej. Ma to znaczenie szczególnie w okresach wysokich temperatur oraz coraz częstszych zjawisk pogodowych związanych ze zmianami klimatu. Zieleń poprawia także estetykę otoczenia i sprawia, że centrum miasta staje się bardziej przyjazne dla mieszkańców.

Istotną rolę pełnią również ścieżki edukacyjne. Dzięki nim park nie jest wyłącznie miejscem wypoczynku, ale także przestrzenią, w której można zwrócić uwagę na znaczenie przyrody, ochrony owadów, roślinności oraz odpowiedzialnego gospodarowania wodą. Takie rozwiązania pomagają łączyć edukację ekologiczną z codziennym korzystaniem z miejskiej zieleni.

Zakończona inwestycja pokazuje, że działania proekologiczne mogą bezpośrednio poprawiać jakość życia mieszkańców. Sompolno zyskało zieloną, funkcjonalną i estetyczną przestrzeń, która łączy rekreację, edukację i ochronę przyrody, a jednocześnie odpowiada na wyzwania związane ze zmianami klimatu. Park stał się przykładem praktycznego wykorzystania funduszy europejskich na rzecz środowiska oraz tworzenia miejsc, które służą mieszkańcom, wspierają lokalną przyrodę i poprawiają komfort życia w mieście każdego dnia.

Energia, ekolog

Rychwał: zielona przyszłość zaczyna się dziś

Podobny kierunek, choć oparty na innych lokalnych uwarunkowaniach, od lat realizuje Rychwał. Od energii ze słońca i pomp ciepła, przez retencję wody i ogrody deszczowe, po zieloną infrastrukturę i edukację ekologiczną – gmina konsekwentnie realizuje inwestycje, które łączą troskę o środowisko z poprawą jakości życia mieszkańców.

Jednym z najważniejszych kierunków działań gminy jest rozwój odnawialnych źródeł energii. Już w 2015 roku, jako jeden z pierwszych samorządów w Wielkopolsce, zrealizował projekt „Budowa na terenie gminy Rychwał mikroinstalacji prosumenckich wykorzystujących odnawialne źródła energii”. Powstało 27 instalacji fotowoltaicznych – 25 na nieruchomościach mieszkańców oraz 2 na obiektach użyteczności publicznej.

Kolejnym ważnym krokiem był projekt „Instalacja systemów odnawialnych źródeł energii na terenie gmin Golina, Rychwał, Tuliszków i Wierzbinek”. Gmina Rychwał była inicjatorem przedsięwzięcia i liderem partnerstwa, a projekt objął łącznie 668 instalacji fotowoltaicznych na terenie partnerskich gmin. Za realizację przedsięwzięcia Rychwał został nagrodzony przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w ramach plebiscytu „Łączy Nas Wielkopolskie”.

W 2026 roku realizowany jest kolejny projekt „Instalacja systemów odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Rychwał”.

Samorząd rozwija OZE również na obiektach służących mieszkańcom, m.in. na remizach OSP czy budynku Urzędu Gminy i Miasta oraz na Stacji Uzdatniania Wody w Rozalinie.

Jednym z największych przykładów zielonej transformacji jest kompleksowa termomodernizacja SP w Rychwale. Wartość inwestycji przekracza 14,3 mln zł.

Ważnym elementem działań proekologicznych gminy jest odpowiedzialne gospodarowanie wodą oraz rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury. Szczególne miejsce zajmują powstające ogrody deszczowe, które pomagają zatrzymywać i naturalnie filtrować wodę opadową, a jednocześnie stają się atrakcyjnymi przestrzeniami dla mieszkańców.

Ekologiczny rozwój gminy to również tworzenie przestrzeni zachęcających mieszkańców do poruszania się pieszo i rowerem. Powstają ścieżki pieszo-rowerowe, m.in. w Dąbroszynie oraz na odcinkach Franki-Kuchary Kościelne i w Świąci.

Modernizacja oczyszczalni ścieków w Rychwale zwiększyła możliwości odbioru i oczyszczania ścieków, poprawiła bezpieczeństwo ekologiczne oraz stworzyła warunki do dalszego rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej. Równolegle rozwijana jest sieć kanalizacyjna, m.in. poprzez rozbudowę kanalizacji sanitarnej w Dąbroszynie.

W 2021 r., w ramach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczono 110 ha pod infrastrukturę techniczną umożliwiającą realizację farm fotowoltaicznych. Obecnie prowadzone są postępowania środowiskowe dotyczące 8 farm o łącznej mocy 120 MW. Kolejne 120 ha zostało wskazane w późniejszych dokumentach planistycznych.

główna i nowe życie samorządów

Stare Miasto w nowym klimacie

Gmina Stare Miasto łączy dbałość o jakość życia mieszkańców z troską o środowisko. Realizuje inwestycje, które poprawiają efektywność energetyczną, wspierają ochronę zasobów wodnych i zwiększają dostęp do zielonej infrastruktury. Ważnym elementem tych działań jest również edukacja ekologiczna. – Naszym celem jest budowanie gminy nowoczesnej i ekologicznej, przygotowanej na wyzwania przyszłości – mówi wójt Dariusz Puchała.

W ubiegłym roku oddano do użytku dwie duże inwestycje wodno-kanalizacyjne: nowoczesną stację uzdatniania wody w Starym Mieście oraz rozbudowaną oczyszczalnię ścieków w Modle Królewskiej. Ich łączna wartość to prawie 15 mln zł. Gmina rozbudowuje również sieć wodociągową i kanalizacyjną oraz montuje energooszczędne oświetlenie uliczne. W tym roku, podobnie jak w ubiegłym, zamontowanych zostanie około 100 nowych punktów świetlnych, a dodatkowo w Liścu Małym pojawią się dwie lampy solarne.

Realizowany jest również projekt parasolowy „Dostawa i montaż odnawialnych źródeł energii dla mieszkańców”. Gmina pozyskała na ten cel prawie 9 mln zł unijnego dofinansowania, a całkowity koszt zadania przekracza 13 mln zł. W budynkach i na gruntach mieszkańców uczestniczących w projekcie zostaną zamontowane instalacje fotowoltaiczne, pompy ciepła i magazyny energii. Powstaną również instalacje fotowoltaiczne na dachu hali sportowej w Liścu Wielkim oraz na terenie stacji uzdatniania wody w Żdźarach.

Jednym z ważniejszych tegorocznych przedsięwzięć są ogrody terapeutyczno-edukacyjne. Dzięki unijnemu dofinansowaniu w ośmiu lokalizacjach powstaną miejsca sprzyjające odpoczynkowi, edukacji i kontaktowi z naturą. Zaplanowano m.in. ogrody sensoryczne i deszczowe, tężnię solankową, pergole oraz domki dla owadów. Łącznie powstanie lub zostanie zmodernizowane około 0,55 ha zielonej infrastruktury.

Na finiszu jest kompleksowa termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Starym Mieście. To jedna z największych inwestycji w bazę oświatową realizowanych obecnie przez gminę.

Dzięki dofinansowaniu z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w Szkole Podstawowej w Liścu Wielkim powstała również pracownia edukacji ekologicznej. Z kolei uczniowie Szkoły Podstawowej w Żychlinie wezmą udział w warsztatach, podczas których będą budować modele turbin wiatrowych i pojazdów napędzanych energią słoneczną.

– Zielone inwestycje to nie tylko troska o środowisko, ale również konkretne korzyści dla mieszkańców: oszczędność energii i wody, większy komfort korzystania z gminnej infrastruktury oraz przyjazne miejsca do odpoczynku i edukacji – podsumowuje wójt Dariusz Puchała.

Kazimierz Biskupi: od węgla do czystej energii

Kazimierz Biskupi konsekwentnie przygotowuje się do nowej rzeczywistości po zakończeniu ery przemysłu paliwowo-energetycznego. Transformacja nie jest tu jedynie hasłem – przekłada się na konkretne inwestycje służące mieszkańcom.

Jednym z najważniejszych elementów tej zmiany jest energia ze źródeł odnawialnych. Od początku 2024 roku gmina kupuje wyłącznie zieloną energię na potrzeby wszystkich podległych jej instytucji i jednostek, w tym PGKiM.

Dobrym przykładem jest modernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Kozarzewie. Dzięki tym rozwiązaniom zapotrzebowanie obiektu na energię zmniejszono aż o 93 proc. w stosunku do stanu pierwotnego.

Zielona transformacja obejmuje także bezpośrednio mieszkańców. W gminie realizowany jest projekt o wartości przekraczającej 10 mln zł, w ramach którego ponad 200 gospodarstw domowych skorzysta z instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii. Planowany jest montaż blisko 200 instalacji fotowoltaicznych, 150 magazynów energii oraz 100 pomp ciepła.

Transformacja to jednak nie tylko zmiana sposobu pozyskiwania energii. To również szansa na nadanie nowych funkcji obszarom, które przez lata były związane z przemysłem.

Największym przykładem jest zagospodarowanie terenów pokopalnianych w Kozarzewku. Gmina pozyskała na ten cel 25,95 mln zł dofinansowania, przy całkowitej wartości projektu przekraczającej 32,5 mln zł. Powstaje tam kompleks rekreacyjno-turystyczny z plażą, pomostami, polem kempingowym, infrastrukturą sportową, wyciągiem do wakeboardu oraz ponad 400-metrową kładką. Wokół zbiornika powstanie również około 7 km tras pieszo-rowerowych, a projekt przewiduje nowe nasadzenia zieleni.

Kolejnym ogromnym przedsięwzięciem jest rewitalizacja terenów wokół stadionu w Kazimierzu Biskupim.

Zielona polityka Kazimierza Biskupiego obejmuje także modernizację oświetlenia ulicznego. Gmina rozwija również instalacje OZE na obiektach użyteczności publicznej, w tym na świetlicach wiejskich i remizach OSP.

Ekologia to także edukacja i odpowiedzialne gospodarowanie odpadami. Gmina została wyróżniona za wysoki poziom segregacji odpadów, a działania edukacyjne rozpoczynają się już od najmłodszych mieszkańców.

Ważny jest również ekonomiczny wymiar transformacji. Zakup zielonej energii pozwala ograniczać koszty funkcjonowania samorządu. Umowa obowiązująca do 2030 roku ma przynieść – według szacunków gminy – ponad 10 mln zł oszczędności.

Szkoła w duchu eko

O tym jak ważna jest ekologia, słyszymy prawie codziennie. Informacje płynące z różnych źródeł są istotne, lecz nic nie zastąpi edukacji i wdrażania ekologicznych działań, szczególnie od najmłodszych lat. Ekologia w szkołach i przedszkolach to nie tylko sprzątanie świata. Uczniowie tworzą ogrody, uczą się o zmianach klimatu, oszczędzaniu wody, bioróżnorodności i sami przygotowują ekologiczne akcje i projekty. Nie inaczej jest w konińskich placówkach.

Jak wspominaliśmy, edukacja ekologiczna zaczyna się już od najmłodszych lat. Podstawy związane z dbaniem o środowisko, oszczędzaniem wody, segregacją odpadów wprowadzane są już do programu w przedszkolach. Podobnie jest w konińskich placówkach, gdzie najmłodszy uczą się, co to jest ekologia, środowisko, jak działają rośliny i jak ważne jest oszczędzanie wody. Często dzieci mają styczność z informacjami na temat naszej planety podczas „Dnia Ziemi”, w ramach którego podopieczni wykonują prace plastyczne związane z dbaniem o środowisko.

Dzieci z przedszkoli w Koninie biorą również udział w akcji „Sprzątanie świata”. Podopieczni razem z opiekunami wychodzą wtedy z budynku i starają się zebrać jak najwięcej odpadów, które znajdują na swojej drodze. W ten sposób pomagają w redukcji zanieczyszczenia najbliższego otoczenia i poprawiają wygląd terenu przy szkole.

Szkoły podstawowe też działają

Wiedza przyswojona w przedszkolu jest często powielana i poszerzana na dalszych etapach edukacji. W konińskich szkołach podstawowych każdego roku przeprowadzane są akcje i organizowane są wydarzenia związane z ekologią i dbaniem o środowisko. Jest ich tak wiele, że nie da się wszystkich wymienić w jednym krótkim artykule. Warto dodać, że edukacja ekologiczna nie dzieje się tylko i wyłącznie w murach szkoły, ale wychodzi często poza teren placówki, a nawet granice kraju. Przykładem mogą być wymiany w ramach projektu Erasmus+, podczas których uczniowie konińskich szkół dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniami z młodzieżą z innych krajów.

Jednym z ciekawych projektów ekologicznych na terenie miasta był natomiast Sensoryczny Ogród dla Motyli, w którego tworzenie zaangażowani byli uczniowie Szkoły Podstawowej nr 12 w Koninie. Młodzi

ekolodzy mieli za zadanie pomalować budki dla motyli, zebrać szyszki i kamienie, a także zasadzić rośliny, które tworzą przestrzeń dla owadów. – Realizacją przedsięwzięcia była nie tylko okazja do wspólnej pracy na rzecz środowiska, ale także cenną lekcją ekologii,

odpowiedzialności i współdziałania. Dzięki zaangażowaniu uczniów powstało miejsce, które będzie cieszyć mieszkańców oraz wspierać lokalną bioróżnorodność – czytamy na stronie szkoły.

Szkoły ponadpodstawowe kontynuują działania

Uczniowie szkół średnich również biorą udział w wielu projektach związanych z ekologią i edukacją na jej temat. W czerwcu odbył się finał konkursu ekologicznego „EKOKAMERA”, którego tematem była woda i jej oszczędzanie. W tegorocznej edycji udział wzięły 23 szkoły podstawowe i 7 szkół ponadpodstawowych z Konina i powiatu. Wśród placówek miejskich na podium stały między innymi SP1 (II miejsce), III LO (I miejsce) czy I LO (III miejsce).

Jednym z przykładów edukacji ekologicznej w szkołach ponadpodstawowych może być Eko-seminarium, które odbyło się w I Liceum Ogólnokształcącym w Koninie. Prelekcje i wykłady prowadzili przedstawiciele uczelni, szkół i instytucji.

Wydarzenie to było poświęcone różnym aspektom kryzysu klimatycznego – od zmian w biosferze, przez skutki społeczne i ekologiczne, aż po lokalne wyzwania stojące przed Koninem. Podczas seminarium poruszone zostały tematy takie jak wpływ zmian klimatu na

i szkoły podstawowe, placówki ponadpodstawowe również angażują się w ogólnopolskie akcje takie jak wymienione wcześniej „Sprzątanie świata”. Przykładem może być ZS CKU w Koninie, którego uczniowie sprzątają nie tylko okolice szkoły, ale także tereny nadwarciańskie czy nawet park Chopina.

Podsumowanie

Edukacja ekologiczna to nie tylko wkuwanie regułek i informacji z książek. To przede wszystkim nauka przez praktykę. Dzieci i młodzież konińskich przedszkoli i szkół bardzo często angażują się w różnego rodzaju akcje, wydarzenia i działania, które przeprowadzane są zarówno w placówkach, jak i na terenie miasta. Bez względu na wiek i etap edukacji, uczniowie co roku biorą udział w akcji „Sprząta-

przyrodę, zjawisko „fast fashion” czy działania proekologiczne w regionie.

Poza wspomnianymi przykładami, szkoły dbają o ekologiczne podejście w różny sposób. Termomodernizacja budynków czy korzystanie z odnawialnych źródeł energii to także troska o środowisko, nauka poprzez działanie i stawianie się wzorem dla przyszłych pokoleń. Podobnie jak przedszkola

nie świata”, podczas której pozbywają się odpadów z najbliższego otoczenia. Szkoły, poza akcjami uczniowskimi, same stawiają na ekologiczne rozwiązania jak termomodernizacja budynków czy korzystanie z odnawialnych źródeł energii. Takie działania pokazują młodszemu pokoleniu, że każdy z nas jest odpowiedzialny za środowisko i planetę, a dbanie o nią jest naszym obowiązkiem.

Retencja wody po lecie

Lato to w ostatnim czasie często upały i susza. Jednocześnie po nich pojawiają się gwałtowne ulew. Co ciekawe, takie zjawiska w głównej mierze wpływają na braki wody w środowisku. Dlaczego tak się dzieje i jak można temu zapobiec?

Wydawać by się mogło, że deszcz powinien być wystarczający. Tak się jednak nie dzieje, ponieważ woda musi jeszcze zdążyć wsiąknąć w ziemię, zamiast z niej natychmiast spłynąć lub wyparować. W ostatnich czasie w Polsce zdarzały się długie tygodnie suszy, a po nich następowały gwałtowne ulew. To sprawiało, że wody było zbyt dużo i ta nie była w stanie wsiąknąć. Z pomocą przychodzi retencja.

okresy suszy. W lasach budowane są obiekty retencyjne czy tworzone małe jeziora, w miastach natomiast powstają zielone przestrzenie na przykład z łapaczami deszczu. A jak sprawa ma się w Koninie?

Jak wygląda kwestia retencji w Koninie?

Miasto prowadzi program dotacji do małej retencji. – Celem dotacji jest zwiększenie naturalnej retencji

które pomagają przy retencji wody, ale także są przestrzenią dla mieszkańców. W Koninie pojawiły się korytarze miejskie, parki kieszonkowe czy zielone podwórka miejskie, jak wspomniane wyżej na V osiedlu.

Mała retencja w lasach

Małą retencją zajmuje się także Nadleśnictwo Konin, które dba o zatrzymanie wody w lasach. – Doskonale wiemy, jak ważna jest woda w lesie, dlatego od kilkunastu lat prowadzimy mnóstwo działań, by zatrzymać w lesie każdą cenną kroplę, m.in. budując obiekty retencyjne – czytamy na stronie Nadleśnictwa. Obiekty małej retencji tworzone są z kamieni, ziemi czy drewna, wykorzystywane są także nasadzenia roślinne.

Celem takich działań jest poprawa uwilgotnienia siedlisk leśnych, spowolnienie odpływu wód powierzchniowych z lasu, zapewnienie wody dla zwierząt, ochrony przeciwpożarowej i celów gospo-

nego mieszkańca przypada mniej wody niż w krajach cieplejszych, takich jak Hiszpania czy Grecja.

Co możemy zrobić, żeby wspomóc retencję wody? Zacząć można od zbierania deszczówki, którą później wykorzystamy do podlewania roślin. Przy wyborze roślin warto zwrócić uwagę na ich wymagania pod względem nawadniania. Kupujemy też produkty o mniejszym śladzie wodnym. Wodę da się także wykorzystać ponownie – ta, która zostanie użyta do mycia warzyw i owoców nadaje się na przykład do podlewania roślin. Warto stawiać na zieleń przy każdej okazji – nawet najmniejsza rabata robi różnicę. Jeśli widzimy jakieś przecieki lub awarie, należy je zgłosić, żeby zapobiec marnowaniu wody.

Podsumowanie

Ostatnie okresy letnie były trudne pod względem ilości wody w regionie. Upały, susze i następujące po nich gwałtowne deszcze

Czym dokładnie jest retencja?

Polega ona na zatrzymywaniu deszczu i wilgoci w miastach i wsiach. Jest to sposób na walkę z suszą i brakiem wody w kranach. Ostatnie letnie okresy były bardzo suche, w wielu regionach Polski brakowało deszczu, a w rzekach i jeziorach poziom wody był bardzo niski. W lipcu bieżącego roku Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu wydał ostrzeżenie dotyczące suszy hydrologicznej, która dotyczyła także części zlewni Warty, czyli naszego regionu.

Retencja to nic innego jak zatrzymywanie wody w wielu miejscach, a także gromadzenie jej właśnie na

na terenie miasta Konina, utrzymanie zasobów wód gruntowych oraz poprawa mikroklimatu poprzez budowę systemów do zagospodarowania wód opadowych i roztopowych – czytamy na stronie miasta.

Jednym z przykładów małej retencji w Koninie może być projekt Zielonego Podwórka Miejskiego na V osiedlu. Tam rozszczelniono zostało 845 m² starej betonowej nawierzchni. Powstały tam ścieżki z nawierzchni mineralnej wodoprzepuszczalnej, a także system retencji wód opadowych w postaci trzech łapaczy deszczu i dwóch niecek retencyjnych.

W ramach projektu pod nazwą „Zielone korytarze miejskie – klimatyczne przebudzenie w Koninie” w mieście powstało kilka miejsc,

darczych. Nadleśnictwo Konin stara się również budować zbiorniki małej retencji, które przyczyniają się do zwiększenia zasobów wodnych w lesie.

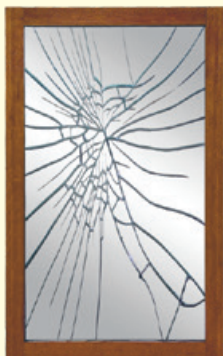
Co mogą zrobić mieszkańcy?

Według informacji podanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, nasz kraj posiada jeden z najmniejszych zasobów wodnych w Europie. Jak wynika ze statystyk, w Polsce na jed-

przyczyniły się do braków wody. Dlatego retencja, nawet ta mała, może poprawić sytuację związaną z brakiem wody i wilgoci. Jak się okazuje, najważniejsze nie jest tylko to, żeby deszcz spadł, ale żeby woda ta została jak najdłużej. W tym celu budowane są obiekty retencyjne, jeziora, zbiorniki czy łapacze deszczu. Pomóc w tej sytuacji możemy również my sami poprzez oszczędzanie wody i ponowne jej wykorzystywanie. Każde świadome działanie w tym kierunku przyczynia się do poprawy sytuacji w regionie.

Rozwiąż krzyżówkę i odczytaj hasło.

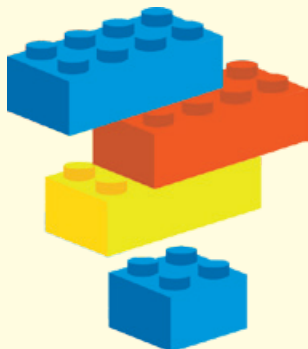
10.

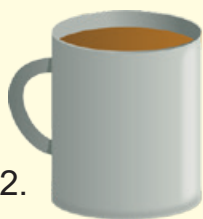
1.

13.

12.

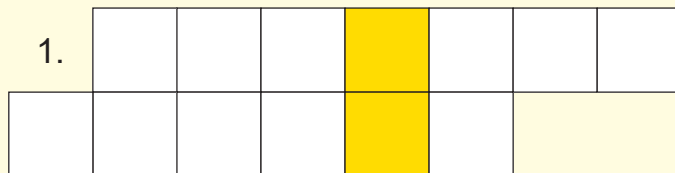
9.

4.

2.

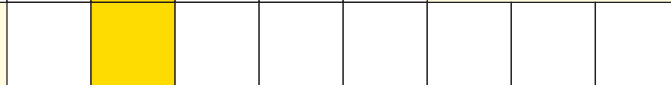
3.

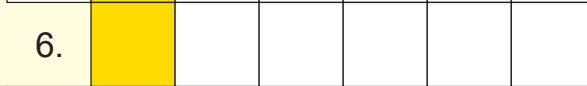
4.

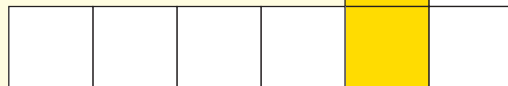
5.

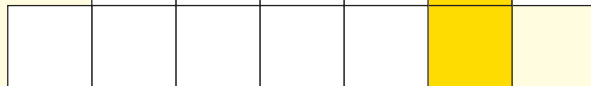
6.

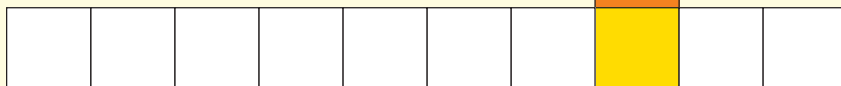
7.

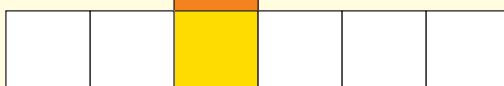
8.

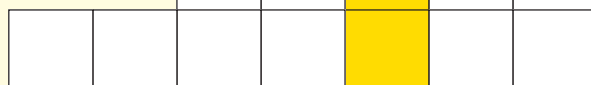
9.

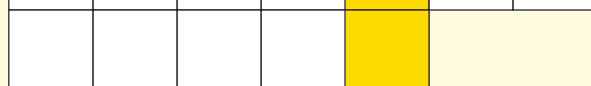
10.

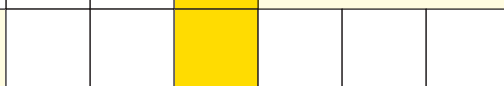
11.

12.

13.

14.

15.

7.

3.

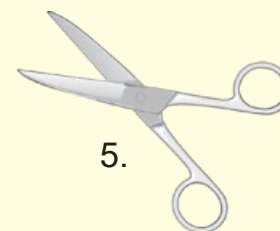
15.

11.

5.

2.

14.

6.

Hasło: _____

**SPALAREK
BAWI**

8.

Informator Ekologiczny Eko-Gmina

Wydawca: MZGOK Spółka z o.o. w Koninie

ul. Sulańska 13, 62-510 Konin

kontakt z zespołem redakcyjnym: bok@mzgok.konin.pl, tel. (63) 246-81-79

Redaktor naczelna: Jolanta Kowalska

Redaguje zespół: Krystian Cichocki, Anna Chadał, Monika Wódczak

Zdjęcia: magnific.com, pixabay.com

